IPA-ACON ASSURANCE B.V.

Henk Schijvenaarstraat 1
Postbus 6222
2001 HE HAARLEM
Telefoon 023 – 531 95 39
Fax 023 – 531 1700
info@ipa-acon.nl
www.ipa-acon.nl

GEMEENTE SCHIERMONNIKOOG
Registratie nr. 131125
ingekomen 30 APR. 2021

	B	W	W	S
v.k.a.				
afdoen cf. beleid				
advies				

Aan de raad van de gemeente Schiermonnikoog
T.a.v. mevrouw C. Spigt
Nieuwestreek 5
9166 LX SCHIERMONNIKOOG

Haarlem, 29 april 2021

Reg.nr. : 1006799/215/459/2315
Betreft : Accountantsrapport 2020

Geachte leden van de raad,

In aansluiting op onze werkzaamheden in het kader van de controle van de jaarrekening 2020 van uw gemeente, presenteren wij u hierbij de resultaten van onze controle. Onze bevindingen en aanbevelingen hebben wij reeds in concept besproken met mevrouw C. Spigt, coördinator Financiën van de gemeente Schiermonnikoog.

De onderwerpen die in dit verslag aan de orde komen hebben onderdeel uitgemaakt van onze overwegingen bij de bepaling van de aard, het tijdstip van uitvoering en de diepgang van de controlemaatregelen die zijn toegepast bij de uitvoering van de controle van de jaarrekening. De in dit verslag opgenomen bevindingen doen geen afbreuk aan ons algemeen oordeel over de getrouwheid en rechtmatigheid van de jaarrekening 2020.

Vanzelfsprekend zijn wij gaarne bereid tot het verstrekken van nadere toelichtingen.

Hoogachtend,
Ipa-Acon Assurance B.V.

Bijlage: Accountantsrapport 2020 gemeente Schiermonnikoog

IPA-ACON ASSURANCE B.V.

Henk Schijvenaarstraat 1
Postbus 6222
2001 HE HAARLEM
Telefoon 023 – 531 95 39
Fax 023 – 531 1700
info@ipa-acon.nl
www.ipa-acon.nl

ACCOUNTANTSRAPPORT 2020

GEMEENTE SCHIERMONNIKOOG

INHOUDSOPGAVE **PAGINA**

1 INLEIDING 1

2 CONTROLEPLAN, RISICOANALYSE, NORMEN EN TOLERANTIES 2
2.1 Controleplan en -protocol 2
2.2 Risicoanalyse 2
2.3 Controletoleranties 2

3 UITVOERING VERBIJZONDERDE INTERNE CONTROLES EN INTERIMCONTROLE 3
3.1 Interne beheersing van voldoende niveau 3
3.2 Intern controleplan rechtmatigheid 2020 3
3.3 Samenvatting bevindingen managementletter 2020 3
3.4 Bevindingen interne controles 3

4 EFFECTEN CORONACRISIS 4
4.1 De Tozo-regeling 4
4.2 Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten (TONK) 5
4.3 Thuiswerken 6

5 SOCIAAL DOMEIN 6
5.1 Uitbesteding taken en risico's 6
5.2 Resterende fouten en onzekerheden 7

6 UITVOERING EINDEJAARSCONTROLE 8
6.1 Algemeen 8
6.2 Begrotingsrechtmatigheid 8
6.3 Financiële administratie 8
6.4 Jaarverslag en jaarrekening 9
6.5 Rekening van baten en lasten 9

7 BALANS EN FINANCIELE POSTIE GEMEENTE SCHIERMONNIKOOG 9
7.1 Ontwikkelingen en algemeen beeld 9
7.2 Overzicht financiële positie 9
7.3 Stand van de voorzieningen 10

8 SINGLE INFORMATION EN SINGLE AUDIT (SISA) 10
8.1 Algemeen 10
8.2 Toenemend aantal regelingen 10
8.3 Tabel van fouten en onzekerheden 11

9 OVERIGE BEVINDINGEN EN ACTUALITEITEN 11
9.1 Wet Normering Topinkomens (Wnt) 11
9.2 Fraude 11
9.3 Automatisering 12
9.4 Rechtmatigheidsverklaring 12

10 Conlusie 13
10.1 Geconstateerde fouten en onzekerheden getrouwheid en rechtmatigheid 13
10.2 Controleverklaring 13

Bijlagen

1 Tabel van fouten en onzekerheden SiSa 2020
2 Overzicht bevindingen en stand van zaken managementletter

IPA-ACON ASSURANCE B.V.

Henk Schijvenaarstraat 1
Postbus 6222
2001 HE HAARLEM
Telefoon 023 – 531 95 39
Fax 023 – 531 1700
info@ipa-acon.nl
www.ipa-acon.nl

Aan de raad van de
gemeente Schiermonnikoog
Nieuwestreek 5
9166 LX SCHIERMONNIKOOG

Haarlem, 29 april 2021

Reg.nr.: 1006799/215/459/2315
Betreft: accountantsrapport 2020

Geachte leden van de raad,

Wij hebben de jaarrekening 2020 van de gemeente Schiermonnikoog gecontroleerd. In dit accountantsrapport geven wij onze belangrijkste controlebevindingen weer. Bij de jaarrekening 2020 hebben wij op 29 april 2021 een goedkeurende controleverklaring verstrekt. De goedkeurende controleverklaring geldt zowel voor het getrouwheidsaspect als voor het rechtmatigheidsaspect.

Wij hebben de originele controleverklaring separaat toegezonden. Wij verzoeken u contact met ons op te nemen als uw raad de jaarrekening 2020 niet ongewijzigd vaststelt. Wij kunnen in dat geval in overleg actie ondernemen.

1 INLEIDING

Ingevolge de aan ons verleende opdracht op basis van de offerte accountantscontrole heeft uw raad ons met het besluit van 12 december 2017 opdracht gegeven voor de uitvoering van de accountantscontrole van de jaarrekeningen 2018 tot en met 2023 van de gemeente Schiermonnikoog. In lijn met onze offerte bestaat onze controleaanpak in hoofdlijnen uit drie fasen, namelijk de planning, risicoanalyse inclusief dossiervoorbereiding, de interim-controle en de jaarrekeningcontrole.

Geen verantwoordingsdocumentatie Sociaal Domein 2020
Net als voorgaande jaren heeft de gemeente Schiermonnikoog nog geen definitieve verantwoordingsdocumentatie ontvangen ten aanzien van de Jeugdhulp. Bij de verantwoording van de persoonsgebonden budgetten (pgb's) over 2020 heeft de accountant een verklaring met een beperking afgegeven. Wij hebben voor de getrouwheid als de rechtmatigheid een deel van de betreffende bestedingen 2020 (inclusief de pgb's) een bedrag meegewogen bij onze oordeelvorming. Dit is overigens conform de aanpak van voorgaande boekjaren.

De ingeschatte onzekerheden en fouten met betrekking tot het Sociaal Domein overstijgen de goedkeuringstoleranties op jaarrekeningniveau niet. Hiermee rekening houdend hebben wij bij de jaarrekening 2020 van Schiermonnikoog een goedkeurende controleverklaring afgegeven, voor zowel de getrouwheid als de rechtmatigheid.

Natuurlijk geven wij in dit rapport (hoofdstuk 4) op ons oordeel rondom het Sociaal Domein een korte toelichting.

2 CONTROLEPLAN, RISICOANALYSE, NORMEN EN TOLERANTIES

2.1 Controleplan en -protocol

Onze controle is onderverdeeld in twee perioden, de interim-controle en de eindejaarscontrole. Tijdens de interim-controle richten wij ons op de opzet, het bestaan en de werking van de financiële processen alsmede op de kwaliteit van de uitvoering van interne controlemaatregelen en -programma's, dit zowel ten aanzien van de getrouwheids- als de rechtmatigheidsaspecten. Tijdens de eindejaarscontrole richten wij onze controle met name op de jaarrekeningposten en voeren wij aansluitcontroles, cijferbeoordelingen, verbandscontroles en daar waar noodzakelijk aanvullende gegevensgerichte controlewerkzaamheden uit. De reikwijdte van de opdracht tot controle van de jaarrekening 2020 is vastgelegd in het controleprotocol jaarrekening 2018-2020 van de gemeente Schiermonnikoog d.d. 26 februari 2019. Dit is mede uitgangspunt geweest voor de door ons uitgevoerde controlewerkzaamheden met betrekking tot de jaarrekening en het jaarverslag 2020.

2.2 Risicoanalyse

Bij aanvang van de controle hebben wij een risico-inventarisatie uitgevoerd waarbij de belangrijkste risico's waarmee de gemeente Schiermonnikoog mee te maken heeft, zijn geïdentificeerd. Deze risicoanalyse is een belangrijk onderdeel van de accountantscontrole en maakt derhalve deel uit van ons pre-audit gesprek. De risicoanalyse richt zich op zowel de externe risico's als de risico's in de bedrijfsvoering. Bij de inventarisatie is onze insteek primair gericht op de risico's in de processen die leiden tot mutaties in de balans en de programmarekening.

2.3 Controletoleranties

Op grond van het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO) stelt de raad de goedkeuringstolerantie vast die de accountant bij zijn jaarrekeningcontrole dient te hanteren. U heeft ons opgedragen om bij onze oordeelsvorming uit te gaan van de hierna vermelde (wettelijke) goedkeuringstolerantie:

Goedkeuringstolerantie	Goedkeurend	Beperking	Oordeelonthouding	Afkeurend
Fouten in de jaarrekening (in % lasten)	≤ 1%	> 1% < 3%	–	≥ 3%
Onzekerheden in de controle (in % lasten)	≤ 3%	> 3% < 10%	≥ 10%	–

Op basis van de totale lasten in de programmarekening 2020 (inclusief mutaties reserves) van uw gemeente betekenen bovengenoemde percentages dat een totaalbedrag aan fouten in de jaarrekening van circa € 103.000,- en een totaal van onzekerheden van circa € 308.000,- de goedkeurende strekking van de controleverklaring niet zullen aantasten.

In het vigerende controleprotocol jaarrekening 2018 - 2020 zijn door de raad geen specifieke rapporteringstoleranties voor fouten en/of onzekerheden vastgesteld.

3 UITVOERING VERBIJZONDERDE INTERNE CONTROLES EN INTERIMCONTROLE

3.1 Interne beheersing van voldoende niveau

Bij de controle beoordelen wij de interne maatregelen van interne beheersing die relevant zijn om te komen tot een getrouwe jaarrekening. Op basis van onze controle zijn wij van oordeel dat in algemene zin de administratieve organisatie en interne controle op toereikende wijze is opgezet en dat hiermee de basis aanwezig is voor een adequate informatievoorziening. Wij hebben tijdens onze controle in 2020, geen fundamentele tekortkomingen geconstateerd die een belangrijk effect hebben op de jaarrekening 2020.

3.2 Intern controleplan rechtmatigheid 2020

Rechtmatigheid en de (verbijzonderde) interne controle heeft de nodige aandacht van uw organisatie. Als kader geldt – voor het boekjaar 2020 - het (geactualiseerde) intern controleplan 2020 zoals vastgesteld door het college op 14 juli 2020. Dit intern controleplan is de basis voor de verbijzonderde interne controles. Wij hebben de opzet en uitvoering van de verbijzonderde interne controles (VIC) beoordeeld. Het resterende deel van de VIC is tijdig uitgevoerd, dit betreft dan het 2e halfjaar van de Participatiewet, de Wmo en de Jeugdhulp. Ook de aanvullende controle op de toeristenbelasting is eind 2020 uitgevoerd. De overige processen waren ultimo november 2020 reeds afgerond.

De bevindingen van de VIC zoals verwoord in de eindrapportage rechtmatigheid 2020 zijn, resp. zullen worden besproken en geëvalueerd in het Beleidsteam.

3.3 Samenvatting bevindingen managementletter 2020

Conform onze opdracht hebben wij alle relevante controlebevindingen in onze managementletter d.d. 2 februari 2021 gerapporteerd na afronding van onze interim-controle. Onze belangrijkste bevindingen en aanbevelingen zijn in een separate tabel als bijlage 2 bij deze brief samengevat. Hierin zijn tevens voor zover relevant, bevindingen van voorgaande rapportages inbegrepen. Kortheidshalve verwijzen wij u naar bijlage 2 van deze rapportage.

3.4 Bevindingen interne controles

Conform de gemaakte afspraken zijn voor 2020 de verbijzonderde interne controles (VIC) uitgevoerd inclusief de relevante onderdelen van het sociaal domein, zie ook hoofdstuk 4). Hiermee zijn de belangrijkste financiële processen geraakt. Wij hebben deze interne werkzaamheden gereviewed. De intern geconstateerde fouten en onzekerheden zijn vastgelegd in een verslag en zijn, op zichzelf beoordeeld, niet materieel voor het oordeel rechtmatigheid in de controleverklaring.

In bijlage 1 in de jaarrekening (blz. 170) is de verantwoording ten aanzien van rechtmatigheid opgenomen. Specifieke aandachtspunten die in deze paragraaf zijn genoemd zijn de begrotingsrechtmatigheid, de VIC-bevindingen bij de toeristenbelasting en het M&O-beleid.
De bevindingen uit de interne controle op de toeristenbelasting zijn van belang om te herhalen. Na een eerste deelwaarneming van 15 willekeurige adressen werd, vanwege geconstateerde bevindingen, besloten tot een integrale controle. Uit deze controle bleek in totaal ca € 15.000 aan belasting foutief opgelegd, een bedrag van ca € 48.000 werd door de VIC als onzeker aangemerkt. Wij nemen deze bevindingen mee bij onze afwegingen op jaarrekeningniveau.

4 EFFECTEN CORONACRISIS

Inmiddels is duidelijk dat de crisis grote maatschappelijke gevolgen heeft en ook op vele fronten ingrijpt in het gemeentelijk handelen. Gedurende het jaar bent u door het college geïnformeerd over gevolgen van de crisis, de getroffen maatregelen en de effecten ervan. En corona is nog niet onder controle, dus ook in 2021 zullen de bijzondere omstandigheden voortduren.
In de jaarrekening wordt er op meerdere plekken toelichting gegeven op de effecten van de crisis, onder meer in de inleiding en de paragraaf lokale heffingen (effecten toeristenbelasting). In de (nieuwe) paragraaf corona wordt een samenvattend inzicht gegeven van de effecten op de begroting en de financiële gevolgen in de rekening.

Uit de tabellen in de paragraaf blijkt dat de omvang van de maatregelen, zowel lokale besluiten als rijksbeleid, in aantal en aard, maar zeker ook in euro's groot is. Natuurlijk is het lastig om alle coronakosten apart zichtbaar te maken, vele extra-uitgaven zitten verwezen in de reguliere processen; desondanks geeft de paragraaf een goede inkijk. Uit de paragraaf blijkt ook dat, in elk geval voor 2020, de crisis voor de gemeente niet op alle terreinen geld kost. Zo worden de Tozo-kosten volledig door het Rijk vergoed en is de van het Rijk ontvangen compensatie voor toeristenbelasting hoger dan de verminderde belastingontvangsten.

Wij gaan hieronder in op enkele specifieke coronamaatregelen.

4.1 De Tozo-regeling

De Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) is een van de maatregelen van het kabinet om ondernemers te ondersteunen tijdens de coronacrisis. De regeling is voor zelfstandig ondernemers, waaronder Zzp'ers, en kent meerdere versies. In het verslagjaar golden respectievelijk Tozo 1 en Tozo 2. Momenteel loopt Tozo 3 nog en die is onlangs opgevolgd met Tozo 4. De doelstelling van de regeling veranderd niet in achtereenvolgende versies, de voorwaarden waaronder gebruik gemaakt kan worden van de regeling wel.

De uitvoering van de Tozo gaat met grote bedragen gepaard: uit de rekening blijkt dat de totale Tozo-uitgaven in 2020 ca € 310.000 bedroegen. Het Rijk draagt deze lasten, de gemeente heeft van het Rijk meer dan voldoende voorschotten ontvangen om de uitkeringen te kunnen financieren. Verder ontvangt de gemeente ter dekking van de uitvoeringskosten een vaste vergoeding per dossier.

Uitvoering en controle
Bij de inrichting van de Tozo-regeling heeft de rijksoverheid ervoor gekozen om aan te sluiten bij de opzet van de Bbz-uitkeringen uit de participatiewet. En omdat de uitvoering van de Bbz al neergelegd was bij het BZF (Bureau Zelfstandigen Fryslan), onderdeel van de gemeente Leeuwarden, is ook de uitvoering van de Tozo neergelegd bij dit bureau.
Voor de controle deze uitgaven maken wij daarom gebruik van de controlewerkzaamheden van de accountant van de gemeente Leeuwarden. Deze heeft zijn werkzaamheden onlangs afgerond. Weliswaar iets vertraagd, maar daar was een gegronde reden voor: de instructies van het Rijk rondom de controle van de Tozo-regeling (de nota verwachtingen accountantscontrole) zijn pas 8 april jl. definitief gepubliceerd.

Toekenningen rechtmatig
Bij de opzet van de regeling door het Rijk woog zwaar dat de regeling snel ingevoerd kon worden en de gemeente snel de ondernemers die ondersteuning nodig hadden, deze konden toekennen en uitkeren. Er werden wel degelijk eisen gesteld aan de aanvraag en de aanvrager, maar in veel gevallen volstond een zgn. eigen verklaring.
Uit de controle documentatie die wij ontvangen hebben blijkt dat de aanvragen beoordeeld zijn met de nodige controles en dat de toekenningen, binnen de kaders van de regeling, rechtmatig zijn toegekend.

Beoordeling later
In de Tozo-regeling is aangehaakt bij het M&O-beleid (beleid ter voorkoming van misbruik en oneigenlijk gebruik) dat een gemeente al moet hebben voor de uitvoering van de Participatiewet. In formele zin is het idee dat het bestaande M&O-beleid voldoende moet zijn om onrechtmatig gebruik van de Tozo-regeling tegen te gaan. In haar uitingen is het ministerie van SZW daar gedurende het jaar deels op teruggekomen door nadrukkelijk weer te geven dat ze verwachten dat er een actief M&O-beleid gevoerd wordt; ter ondersteuning daar van heeft ze onder meer handreikingen en tools ontwikkeld.
De gemeente Leeuwarden heeft daarom specifiek beleid voor misbruik en oneigenlijk gebruik opgesteld en het Tozo-controleplan daarop ingericht. Uit de ontvangen controledocumentatie blijkt dat de gemeente Leeuwarden in 2021 beoordelingen en controles conform die plan gaat inrichten.
Specifieke onderdeel hiervan zijn de zgn. signaleringen van het landelijke Inlichtingenbureau: de opvolging hiervan krijgt in 2021 vorm.

Beoordeling mag ook in 2021
Het Rijk heeft ingezien dat de materie complex is en de uitvoering van beoordelingen door allerlei oorzaken pas laat op gang komt. Daarom wordt er gelegenheid geven om toezicht, controles etc. op de verstrekkingen in 2020 ook in 2021 uit te voeren; de verantwoording over 2020 is dus niet de definitieve opgave, correcties kunnen ook in de verantwoording over 2021 worden meegenomen. De gemeente Leeuwarden maakt van deze mogelijkheid, naar onze mening op juiste wijze en terecht, gebruik. Dat betekend evenwel dat eventuele terugvorderingen uit hoofde van misbruik en oneigenlijk gebruik pas in de verantwoording over 2021 betrokken worden.

4.2 Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten (TONK)

Eind 2020 heeft het Rijk de TONK (de regeling Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijk Kosten) ingevoerd.

Het is een aanvullende ondersteuning voor huishoudens die in ernstige financiële problemen dreigen te komen. De regeling richt zich dus op alle burgers en dus breder dan voorgaande regelingen, die specifiek voor ondernemers waren.
Voor de uitvoering wordt aansluiting gezocht bij de bijzondere bijstand en wordt dus neergelegd bij de gemeenten. Daarmee is er een duidelijke parallel met de Tozo, waar aansluiting gezocht werd met de bijzondere bijstand zelfstandigen.
Gegeven de ervaringen bij de Tozo ontwikkelt het ministerie van SZW voor deze regeling al bij de start een handleiding om de uitvoering te reguleren en waar mogelijk te vereenvoudigen en daarmee de uitvoeringslast te verlichten.

4.3 Thuiswerken

De crisis heeft ook voor de ambtelijke organisatie gevolgen. De medewerkers zijn al sinds dit voorjaar (overwegend) niet welkom op hun werkplekken in het gemeentehuis en werken thuis. En dat alles terwijl de reguliere taken doorliepen en er juist vanwege de crisis een groter beroep werd gedaan op de organisatie. Wij begrepen uit interviews dat er, ondanks hobbels in de eerste maanden, op een doelmatige en effectieve wijze is gewerkt.

Thuiswerken vergt een andere wijze van afstemmen, meer zelfstandigheid en afdoende beheersmaatregelen in de IT-organisatie om het thuiswerken te faciliteren, maar ook om het betrouwbaar en veilig te laten verlopen. Beheersmaatregelen die in dit kader onder meer relevant zijn: een bedrijfsmatige VPN-oplossing, een veilige conference oplossing (video/audio), adequaat wachtwoordenbeleid en gebruik van multi-factor authenticatie, bij gebruik eigen apparatuur (BYOD) die gecontroleerd is vanuit het beveiligingsbeleid (antivirus controle, configuratie baselines etc.), adequate helpdesk voor IT-ondersteuning voor de medewerkers die thuis weken, borging van procedures bij thuiswerken in verband met privacy/datalekken.
De gemeente heeft deze beheersmaatregelen, voor zover wij dat kunnen beoordelen, op redelijke wijze geïmplementeerd. Maar ook bij informatiebeveiliging speelt de menselijke factor uiteindelijk een heel belangrijke rol en dat betekent bewustwording bij de medewerkers over de risico's en het verwachte gedrag daarbij.

5 SOCIAAL DOMEIN

5.1 Uitbesteding taken en risico's

De taken in het kader van de Wmo, Jeugdzorg en Participatiewet zijn overgedragen aan de gemeente Noard-east-Fryslân en deels aan de Centrumregeling samenwerking sociaal domein Friese gemeenten (centrumgemeente gemeente Leeuwarden) voor onder meer het contractenbeheer en Jeugdzorg (SDF).

En net als voorgaand jaar constateren wij dat de interne beheersing rondom het budgetbeheer en de afwikkelingen van de budgetten en contracten van de Jeugdhulp lastig blijft; de gemeente Schiermonnikoog heeft op dit proces maar een heel beperkte invloed, vanwege uitbesteding maar ook als gevolg van doorverwijzingen, en heeft om deze reden minder grip op de ontwikkelingen c.q. uitputting van de budgetten.

Wij zien daarom ook de financiële risico's (en onzekerheden) rondom het Sociaal Domein, en in het bijzonder de Jeugdhulp, terug in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

5.2 Resterende fouten en onzekerheden

Bij de afronding van onze controle (medio april 2021) zijn er enkele resterende fouten en onzekerheden. Daarnaast zijn er fouten geconstateerd die voortvloeien uit de controles bij de Sociale Verzekeringsbank met betrekking tot de persoonsgebonden budgetten. De onzekerheden ten aanzien van het sociaal domein bij Schiermonnikoog zijn gezien de omvang van de bestedingen relatief beperkt en hebben uiteindelijk geen effect op het goedkeurend oordeel. Hierna gaan wij kort in op de belangrijkste onderdelen van het sociaal domein.

Wij hebben vastgesteld dat verbijzonderde interne controles inzake de Participatiewet zijn uitgevoerd en dat de werkzaamheden op toereikende wijze zijn vastgelegd. Wij hebben van deze interne werkzaamheden gebruik gemaakt – mede in het kader van de SiSa – voor onze controle. Uit de zichtbaar uitgevoerde interne controles resulteerden geen materiële bevindingen, wel enkele procesmatige aanbevelingen. Ook voor de reguliere Wmo voorzieningen zijn geen bijzonderheden geconstateerd.

Jeugdhulp

De kosten voor de jeugdzorg nemen de laatste jaren gestaag toe: in 2018 € 41.000, in 2019 € 65.000 en in 2020 komen de kosten uit op ca € 145.000. Alhoewel deze kosten, gelet op het karakter van de zorg, niet direct beïnvloedbaar zijn, is het verstandig om de ontwikkeling ervan te bewaken.
De verantwoording van de kosten voor de jeugdzorg gaat trouwens, in vergelijking met voorgaande jaren, inmiddels soepeler. Bij de afronding van onze controle waren van alle acht zorgaanbieders voor jeugdhulp productieverantwoording en goedkeurende controleverklaring ontvangen. Ook van de belangrijkste aanbieder, Stg. Jeugdhulp Friesland. Daarmee hebben wij geen onzekerheden meer rondom de rechtmatigheid van de jeugdzorg.

Persoonsgebonden budgetten

Een deel van de zorg wordt verstrekt in de vorm van persoonsgebonden budgetten (pgb's). Deze pgb's worden door de gemeente toegekend, maar het administratieve beheer wordt door de SVB verzorgd. De toekenning van pgb's door de gemeente wordt door de interne controle beoordeeld en de conclusie daarvan is, zoals hiervoor al weergegeven dat deze toekenningen rechtmatig zijn en juist verantwoord en doorgegeven zijn aan de SVB.

Voor de feitelijke levering van de zorg en de verantwoording van de feitelijke kosten is de gemeente afhankelijk van de SVB. En de SVB had ook in 2020 nog problemen met het afronden van haar administratie en het afleggen van verantwoording daarover; ze heeft van haar accountant een controleverklaring met beperking ontvangen.
Wij hebben geconstateerd dat Schiermonnikoog in 2020 enkele cliënten heeft aan wie de Sociale Verzekeringsbank een Pgb uitkeert. De financiële omvang is voor de jaarrekening is trouwens zeer beperkt.

6 UITVOERING EINDEJAARSCONTROLE

6.1 Algemeen

Eind maart 2021 zijn wij gestart met de controle van de jaarrekening. De kwaliteit van de ter controle aangeboden concept jaarrekening 2020, inclusief de SiSa-verantwoording en het aanleverdossier was voldoende om onze controle te starten. De jaarrekeningcontrole is conform de planning tijdig afgerond. In dit hoofdstuk rapporteren wij u de belangrijkste bevindingen ten aanzien van de jaarrekeningcontrole 2020.

6.2 Begrotingsrechtmatigheid

Voor de rechtmatigheidscontrole gaan wij onder meer na of de financiële beheershandelingen tot stand zijn gekomen binnen de grenzen van de door de raad geautoriseerde programmabegroting. Daarbij gebruiken wij zowel de budgetspelregels die u, via de financiële verordening ex art 212, met het college heeft afgesproken, als ook de rechtmatigheidscriteria die de commissie BBV heeft vastgelegd.
Uit het jaarverslag 2020 blijkt dat er bij drie programma's op de lasten een overschrijding heeft plaatsgevonden:

Omschrijving programma		Overschrijding van de lasten
1.	Sociaal	€ 95.000,-
3.	Economie en werkgelegenheid	€ 352.000,-
5.	Financiering en belastingen	€ 45.000,-

Het college geeft in de programmaverantwoording (en in bijlage 1 rechtmatigheid) een nadere toelichting op de belangrijkste verschillen tussen de begroting en werkelijkheid. Naast een financiële analyse wordt tevens de aard en reden van onder- en overschrijdingen per programma toegelicht. Tevens is aangegeven of de posten incidenteel dan wel structureel zijn. Bij het vaststellen van de jaarrekening 2020 worden de overige onder- en overschrijdingen en eventueel daarmee samenhangende onttrekkingen uit de reserves door uw raad geautoriseerd. Wij zijn bij onze oordeelvorming rechtmatigheid hiervan uit gegaan.

6.3 Financiële administratie

Vast onderdeel van de accountantscontrole is de beoordeling van de kwaliteit van de financiële administratie alsmede de overige administratieve vastleggingen. Wij hebben bij de jaarrekeningcontrole 2020 de stand van zaken ten aanzien van tussenrekeningen en overlopende activa en passiva (transitoria), alsmede de mutaties in kredieten, reserves, voorzieningen en memoriaalboekingen beoordeeld. Wij hebben geconstateerd dat er geen achterstanden zijn in de financiële administratie. Balansposten, inclusief memoriaalboekingen, zijn in het algemeen onderbouwd met onderliggende specificaties.

Bij de toeristenbelasting plaatsen wij jaarlijks nog een kanttekening:
Een materieel deel van de opbrengst inzake toeristenbelasting wordt geïnd en afgedragen door Wagenborg Passagiersdiensten BV. Wagenborg laat de afdracht toeristenbelasting jaarlijks door een accountant controleren. Ten tijde van het afronden van onze controle was de goedkeurende controleverklaring bij de opgave toeristenbelasting 2019 beschikbaar.

Aangezien in voorgaande jaren telkens een goedkeurende controleverklaring is ontvangen, nemen wij net als in voorgaande jaren de 'onzekerheid' (omdat de controleverklaring over 2020 nog niet beschikbaar is) niet mee in onze oordeelsvorming;

Overigens geeft het college in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing, niet alleen in een schematische risico-inventarisatie, maar ook met een heldere toelichting de belangrijkste risico's weer die op dit moment worden onderkend.

6.4 Jaarverslag en jaarrekening

Conform de verslaggevingsvoorschriften zijn wij nagegaan of het jaarverslag tenminste de (minimale) wettelijk voorgeschreven informatie bevat en of de inhoud van het jaarverslag geen tegenstrijdigheden bevat met de jaarrekening.

Op basis van ons onderzoek hebben wij vastgesteld dat het jaarverslag niet in strijd is met de jaarrekening.

6.5 Rekening van baten en lasten

Het positieve gerealiseerde resultaat over 2020 bedraagt € 72.454,- ten opzichte van een bijgestelde begroot (negatief) saldo van - € 129.288,-. Dit resultaat laat zich als volgt nader verklaren.

(In € 1.000)	Begroting	Realisatie	Afwijking
Totaal saldo baten en lasten	247	887	639
Saldo mutatie reserves	- 377	- 814	- 438
Gerealiseerd resultaat	- 129	72	202

Kortheidshalve verwijzen wij u verder naar de toelichting op de programmarekening van de jaarrekening 2020. In het besluit waarmee u de programmarekening vaststelt, wordt het resultaat bestemd. Deze bestemming zal na vaststelling volgend jaar in de balans worden verwerkt.

7 BALANS EN FINANCIELE POSTIE GEMEENTE SCHIERMONNIKOOG

7.1 Ontwikkelingen en algemeen beeld

Wij hebben de stand van zaken met betrekking tot de vaste activa, alsmede de reserves en voorzieningen beoordeeld. In dit hoofdstuk geven wij onze bevindingen kort weer.

7.2 Overzicht financiële positie

Het eigen vermogen van de gemeente Schiermonnikoog bedraagt ultimo 2020, inclusief het resultaat na bestemming, in totaal € 3,6 miljoen. Hiervan heeft € 3,0 miljoen betrekking op de bestemmingsreserves. In de onderstaande tabel is de financiële positie gespecificeerd.

* € 1.000	2020	2019	Toe-/afname
Algemene reserve	615	958	- 343
Bestemmingsreserves	2.959	1.298	1.661
Saldo rekening	72	505	- 433

De algemene reserve bedraagt ultimo 2020 ruim € 615.000. Met de afname van € 343.000 komt de algemene reserve meer in de buurt van de door uw raad vastgestelde minimale omvang van € 454.000,-; waaraan overigens nog steeds voldaan wordt. Overigens wordt er, zoals ook toegelicht in de paragraaf weerstandsvermogen, op basis van al genomen raadsbesluiten tot eind 2024 nog beroep gedaan op de algemene reserve, waardoor het saldo eind 2024 geraamd wordt op € 185.000. Gelet op de door de raad gestelde norm is raadzaam om de komende tijd te kijken naar aanvulling van het vermogen in de algemene reserve.

In de paragraaf weerstandsvermogen wordt ook de weerstandscapaciteit van de gemeente, zowel voor incidentele als structurele invloeden, beoordeeld. Uit die analyse blijkt dat het weerstandsvermogen momenteel uitstekend is.

7.3 Stand van de voorzieningen

In de jaarrekening 2020 is onder de balanspost voorzieningen een bedrag van € 0,84 miljoen verantwoord (2019: € 0,86 miljoen). Uitgaven ten laste van voorzieningen worden, conform het BBV, rechtstreeks via de balans geboekt. De door de raad geaccordeerde dotaties aan deze voorzieningen lopen via de rekening van baten en lasten. In 2020 zijn geen nieuwe voorzieningen gevormd.

8 SINGLE INFORMATION EN SINGLE AUDIT (SISA)

8.1 Algemeen

De ontvangen specifieke uitkeringen worden als bijlage opgenomen in de jaarrekening. Hiervoor is een specifiek verantwoordingsmodel voorgeschreven. Deze bijlage is door ons betrokken in de controle van de jaarrekening 2020 van uw gemeente. Voor de hierbij eventueel geconstateerde bevindingen gelden op grond van artikel 5, lid 4 van het BADO zwaardere rapporteringstoleranties dan de rapporteringstolerantie, welke wij met uw raad zijn overeengekomen voor de controle van de jaarrekening).

8.2 Toenemend aantal regelingen

Er zijn dit jaar enkele wezenlijke veranderingen, die er mede toe leiden dat het aantal subsidieregelingen waarover Schiermonnikoog zich moet verantwoorden groeit; van 4 naar 7 regelingen.

Ad-hoc regelingen

De coronacrisis en de Toeslagen-affaire bij de kinderopvang leiden tot rijksuitkeringen aan gemeenten: de Tozo-regeling (verdeeld over 3 tranches) en recent de Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek. De snelle invoering van deze regeling gaat deels ten koste van zorgvuldigheid. De wijze van verantwoorden is bij de opzet van de regelingen nog niet uitgewerkt en de mate van betrokkenheid van de accountant (diepgang, materialiteit) is nog onbekend. Dat is enerzijds logisch (de regelingen zijn gelet op de urgentie met grote spoed opgesteld), anderzijds lastig (is er wel voldoende nagedacht over beheersbaarheid en controle?).

Minder decentralisatie-uitkeringen
De Algemene Rekenkamer heeft op rijksniveau kritiek geuit op de wijze waarop het rijk decentralisatie-uitkeringen beschikbaar stelt aan onder meer gemeenten. Aan decentralisatie-uitkeringen horen door het Rijk, zeer beperkt of geen voorwaarden gesteld te worden, want ze zijn deel van de algemene uitkering. Nu het Rijk toch vaak aanvullende eisen stelt aan besteding van deze gelden, krijgen ze het karakter van subsidies en worden ze ondergebracht in de Sisa-systematiek.
Onder meer door deze ontwikkeling moet de gemeente zich dit jaar specifiek verantwoorden over de specifieke uitkering voor lokale Sportakkoorden (Regeling Sportakkoord).

Niet voor alle regelingen die nu onder de SiSa-systematiek geplaatst zijn nu al bestedingsgegevens in de SiSa-bijlage opgenomen. Het omzetten van rijksregelingen in gemeentelijk beleid vergt tijd, daarom zijn niet voor alle nieuwe regelingen al prestaties en bestedingen verantwoord.

8.3 Tabel van fouten en onzekerheden

Binnen uw gemeente hebben wij ten aanzien van de specifieke uitkeringen geen fouten of onzekerheden geconstateerd die de rapporteringtoleranties overschrijden. Daarnaast zijn naar onze mening de in de SiSa bijlage opgenomen gegevens deugdelijk tot stand gekomen. De door het CBS voorgeschreven model tabel van bevindingen hebben wij als bijlage bij dit rapport toegevoegd. Dit format dient door uw gemeente samen met een aantal andere verplicht voorgeschreven verantwoordingsstukken voor 15 juli a.s. elektronisch bij het CBS te worden aangeleverd.

9 OVERIGE BEVINDINGEN EN ACTUALITEITEN

9.1 Wet Normering Topinkomens (Wnt)

Met ingang van 2013 geldt voor topinkomens een meer dwingende regelgeving: de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector. Deze regelgeving verbiedt dat bestuurders in de (semi)publieke sector meer verdienen dan 100 procent van het ministerssalaris en dwingt af dat de bezoldiging van topfunctionarissen wordt gepubliceerd.
Deze publicatieplicht geldt niet alleen voor de jaarrekening, daarvoor worden gedetailleerde gegevens gevraagd; wij moeten er in onze controleverklaring een apart oordeel over geven. Door de gemeente wordt, zowel qua bezoldiging als publicatie.

9.2 Fraude

De accountant is wettelijk verplicht om alle ontdekte fraudes te melden aan het bestuur. De accountant is verantwoordelijk voor het betrekken van frauderisico's in de planning en uitvoering van zijn controleopdracht, waarbij moet worden opgemerkt dat onze controle niet specifiek is ingericht op het ontdekken van fraude. Wij hebben zowel binnen het controleteam ('pre-auditgesprek') als met uw directie en college overleg gevoerd waarbij nadruk is gelegd op eventuele mogelijkheden van materiële onjuistheden als gevolg van fraude in de jaarstukken en op preventieve maatregelen hiertegen. Wij hebben bij de interim-controle en eindejaarscontrole zelfstandig werkzaamheden uitgevoerd op de werking van interne beheersingsmaatregelen en is gelet op significante en/of ongebruikelijke transacties in de financiële administratie (memoriaalboekingen, schattingen). Hierbij zijn ons geen signalen van (mogelijke) fraude bekend geworden.

9.3 Automatisering

De controle van de jaarrekening is niet primair gericht op de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking en behoeft derhalve niet te leiden tot bevindingen die bij een speciaal gericht onderzoek wel naar voren zouden kunnen komen. Ook hebben wij documentatie opgevraagd en ontvangen met betrekking tot aspecten continuïteit, wijzigingsbeheer en beveiliging.

Voortgang ENSIA

ENSIA ("eenduidige normatiek single information audit") is een gezamenlijk project van enkele ministeries en de VNG/gemeenten. Het project heeft tot doel het ontwikkelen en implementeren van een zo effectief en efficiënt mogelijk ingericht verantwoordingsstelsel voor informatieveiligheid. Hiervoor geldt sinds dit jaar de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) als norm (tot vorig jaar was dit de BIG).

De aanpak van ENSIA bij Schiermonnikoog is praktisch: de stappen die worden genomen zijn overeenkomstig de landelijke planning. Rondom de invoering van ENSIA is begin 2018 door het college het strategisch informatiebeveiligingsbeleid vastgesteld en het tactisch gemeente breed informatiebeveiligingsbeleid bekrachtigd.

Voor de feitelijk uitvoering bent u afhankelijk van de gemeente Leeuwarden (de ICT dienstverlening is daar in waddenverband neergelegd) en de gemeente NordEast Friesland (voor het invullen van de specifieke vragenlijsten voor o.m. Suwinet, DigiD, BRP/PUN, BAG, BGT). Bij de afronding van dit rapport was de voortgang in deze nog niet duidelijk; wij adviseren contact te laten opnemen met deze gemeenten. Niet alleen om te weten dat wordt voldaan aan de verantwoordingsplicht rondom Suwinet en Digid, maar ook om te weten dat aan de basisvoorwaarden voor informatieveiligheid wordt voldaan.

9.4 Rechtmatigheidsverklaring

Over het verslagjaar 2021 dient het college (in 2022) een rechtmatigheidsverantwoording af te geven. De exacte invulling daarvan is formeel nog niet bekend, want de besluitvorming door het Rijk is nog niet afgerond, maar inmiddels is door concept-publicaties de uitwerking al grotendeels duidelijk.

Vooralsnog heeft Schiermonnikoog ervoor gekozen als 'slimme volger' te bezien hoe de verdere ontwikkeling bij het Rijk (ministerie van BZK, commissie BBV) verloopt, en haakt aan bij wet- en regelgeving en de praktische handvatten of uitwerkingen (bijv. vanuit de VNG).

Ook van de raad zal input verwacht worden voor dit proces. Want weliswaar legt het college verantwoording af over de rechtmatigheid, het is aan de raad om daar –voor zover ze dat nodig vindt- richting aan te geven. Daarvoor is onder meer het normenkader een hulpmiddel: nu nog een instrument om de accountant kaders mee te geven voor zijn controle, binnenkort ook om het college kaders mee te geven voor de rechtmatigheidscontrole

Voor de volledigheid vermelden wij nog dat de commissie BADO heeft weergegeven om uit te gaan van een groeimodel, het hoeft niet in een keer volmaakt. Verstandig om dit mee te nemen in de ontwikkelingen, zeker ook omdat nog onduidelijk is wanneer de wetsvoorstellen feitelijk worden bekrachtigd.

10 CONCLUSIE

10.1 Geconstateerde fouten en onzekerheden getrouwheid en rechtmatigheid

Uit onze werkzaamheden zijn geen andere controleverschillen gebleken dan hierna genoemd, die hebben geleid tot aanpassing van de jaarrekening en die afzonderlijk groter zijn dan de goedkeuringstoleranties. De belangrijkste controleverschillen ten aanzien van de getrouwheid en rechtmatigheid zijn:

- de resultaten van de VIC: geconstateerde fouten bij de uitvoering van de toeristenbelasting (geëxtrapoleerd tot € 15.000,- voor fouten en € 49.000,- voor onzekerheden);
- er is onzekerheid met betrekking tot de volledigheid van de forensen- en toeristenbelasting. Immers de volledigheid van de opbrengst is, ondanks de getroffen interne controlemaatregelen, nooit geheel zeker. Deze onzekerheid blijft echter wel binnen de marge van de goedkeuringstolerantie en heeft geen effect op de strekking van de controleverklaring.

De fouten en onzekerheden inzake rechtmatigheid en getrouwheid blijven onder de 1% voor fouten (€ 103.000,-) resp. 3% onzekerheden (€ 308.000,-) voor goedkeuringstolerantie.

In bijlage 2 bij dit rapport zijn de (overige) aandachtspunten en aanbevelingen uit de managementletter 2020 en het accountantsrapport 2019 opgenomen.

10.2 Controleverklaring

Wij hebben het college van burgemeester en wethouders van uw gemeente gemachtigd onze controleverklaring bij de jaarrekening 2020 van uw gemeente op te nemen. Onze oordelen zoals opgenomen in deze controleverklaring zijn als volgt:

Oordeel	Strekking
De getrouwheid	Goedkeurend
De rechtmatigheid	Goedkeurend

Hierbij zijn wij ervan uitgegaan dat de raad de nu overgelegde jaarrekening ongewijzigd vaststelt. Indien er nog wijzigingen worden aangebracht in de definitieve vorm van de jaarrekening 2020 dienen wij deze te beoordelen alvorens onze controleverklaring hierbij mag worden opgenomen.

Uit hoofde van onze controletaak hebben wij de financiële gegevens in de jaarrekening gecontroleerd. Naast de jaarrekening wordt er een jaarverslag, zijnde de verantwoording over de beleidsbegroting en financiële begroting, ter vaststelling aan uw raad aangeboden. De in de het jaarverslag opgenomen kengetallen en toelichtingen daarop hebben wij niet gecontroleerd.

Wij melden wel dat op grond van de wettelijke verplichting ingevolge artikel 213 lid 3 onder d Gemeentewet het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening.

Wij hopen u met vorenstaande van dienst te zijn geweest en zijn graag tot een nadere toelichting bereid.

Hoogachtend,
Ipa-Acon Assurance B.V.

mr. drs. J.C. Olij RA

Bijlage 1: Tabel van bevindingen SiSa bijlage
Bijlage 2: Samenvatting bevindingen managementletter 2020 en voorgaande rapportages

Bijlage 1: Tabel van bevindingen SiSa bijlage 2020

TABEL VAN FOUTEN EN ONZEKERHEDEN 2020

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Berichtgeverinformatie

Type overheidslaag:	gemeente
Naam berichtgever:	Schiermonnikoog
Berichtgevercode[1]	0088
Rapportage-periode:	2020

Controleverklaring

Strekking controleverklaring rechtmatigheid	goedkeurend
Strekking controleverklarnig getrouwheid	goedkeurend

Vindplaats

Deze tabel is in het rapport van bevindingen van de accountant te vinden op pagina: 15

Fouten en onzekerheden 2020

nr	Specifieke uitkering	fout, onzekerheid of formele onrechtmatigheid	financiële omvang (in €)	toelichting
B1	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek			geen opmerkingen
D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)			geen opmerkingen
G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet - gemeentedeel 2020			geen opmerkingen
G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen) gemeentedeel 2020			geen opmerkingen
G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) gemeentedeel 2020			
	- Tozo 1: identificatie			geen opmerkingen
	- Tozo 1: fundamentele rechtmatigheidseisen			geen opmerkingen
	- Tozo 1: belangrijke rechtmatigheidseisen			geen opmerkingen
	- Tozo 2: identificatie			geen opmerkingen
	- Tozo 2: overige rechtmatigheidseisen			geen opmerkingen
	- Tozo 3: identificatie			geen opmerkingen
	- Tozo 3: overige rechtmatigheidseisen			geen opmerkingen
	- Omvang vorderingen levensonderhoud Tozo 1			geen opmerkingen
H4	Specfifieke uitkering Sport			geen opmerkingen
H8	Regeling Sportakkoord			geen opmerkingen

Bijlage 2: Overzicht bevindingen en stand van zaken managementletter(s)

Bevinding c.q. opmerking managementletter 2021 en accountantsrapport 2020	Prio-riteit	Status per april 2021 c.q. aanbeveling
Vanwege de coronacrisis geef aandacht aan de waardering van debiteuren;	Hoog	Waardering van debiteuren wordt intern periodiek besproken. Er is dit jaar een extra voorziening getroffen.
Maak afspraken met de gemeente Vlieland over de verantwoording van de SiSa Regeling Reductie Energiegebruik;	Laag	Er zijn facturen verzonden aan de gemeente Vlieland, de definitieve verantwoording wordt eind dit jaar verwacht.
Pas het interne controleplan 2021 aan op de nieuwe situatie in verband met de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording 2021;	Hoog	Er wordt gewerkt aan een nieuwe opzet van het controleplan. Hiertoe zijn overleggen gevoerd, onder meer ook met de accountant.
Werk de prestatie-akkoord voor leveringen verder uit zoals bedoeld in de notitie van het Bado;	Laag	Hier wordt, in regionaal verband, oriënterend naar gekeken. Dan wordt ook bezien hoe de uitwerking bij Schiermonnikoog concreet kan zijn.
Stel een frauderisicoanalyse op en werk dat nader uit;	Laag	Krijgt nog invulling. Er wordt overigens op meer fronten aandacht besteed aan fraude: bijv. met het M&O-beleid rondom Tozo.
We vragen aandacht voor het naleven van het eigen inkoop- en aanbestedingsbeleid	Hoog	Er wordt momenteel gewerkt aan bewustwording (o.m. door middel van bijeenkomsten).
Budgetbeheer en afwikkelen van de budgetten en contracten Jeugdhulp blijft lastig. Gemeente wordt in laat stadium geconfronteerd met aanvullende kosten. Hierbij loopt de gemeente risico dat budgetten worden overschreden.	Laag	Gemeente blijft hiervoor afhankelijk van de (tijdige) informatie vanuit de Centrumregeling samenwerking sociaal domein Friese gemeenten (SDF). Dit is ook voor 2020 het geval.
Bij de VIC inzake de Participatiewet (BUIG), de Wmo en Jeugdhulp worden diverse procesmatige aanbevelingen gedaan. Hoe stelt de gemeente vast of de zorg is geleverd?	Laag	In het najaar 2020 is een korte werkinstructie ontwikkeld voor onderzoek naar prestatiemeting bij toegekende Pgb's.
In verband met vernieuwde BBV is herberekening van het mengpercentage wenselijk. Kosten zijn aan verschillende taakvelden toegewezen (verschuiving van directe naar indirecte kosten). Mogelijk leiden deze verschuivingen tot een gewijzigd mengpercentage.	Laag	De herrekening van het mengpercentage voor de jaren 2013 t/m 2018 was eind 2019 uitgevoerd. De herrekening voor 2020 en 2021 wordt later dit jaar gedaan.

IPA-ACON ASSURANCE B.V.

Henk Schijvenaarstraat 1
Postbus 6222
2001 HE HAARLEM
Telefoon 023 – 531 95 39
Fax 023 – 531 1700
info@ipa-acon.nl
www.ipa-acon.nl

Aan de raad van de gemeente Schiermonnikoog
T.a.v. mevrouw C. Spigt
Nieuwestreek 5
9166 LX SCHIERMONNIKOOG

Haarlem, 29 april 2021

Reg.nr. : 1006799/215/459/2315
Betreft : Accountantsrapport 2020

Geachte leden van de raad,

In aansluiting op onze werkzaamheden in het kader van de controle van de jaarrekening 2020 van uw gemeente, presenteren wij u hierbij de resultaten van onze controle. Onze bevindingen en aanbevelingen hebben wij reeds in concept besproken met mevrouw C. Spigt, coördinator Financiën van de gemeente Schiermonnikoog.

De onderwerpen die in dit verslag aan de orde komen hebben onderdeel uitgemaakt van onze overwegingen bij de bepaling van de aard, het tijdstip van uitvoering en de diepgang van de controlemaatregelen die zijn toegepast bij de uitvoering van de controle van de jaarrekening. De in dit verslag opgenomen bevindingen doen geen afbreuk aan ons algemeen oordeel over de getrouwheid en rechtmatigheid van de jaarrekening 2020.

Vanzelfsprekend zijn wij gaarne bereid tot het verstrekken van nadere toelichtingen.

Hoogachtend,
Ipa-Acon Assurance B.V.

Was-getekend: mr. drs. J.C. Olij RA

Bijlage: Accountantsrapport 2020 gemeente Schiermonnikoog

IPA-ACON ASSURANCE B.V.

Henk Schijvenaarstraat 1
Postbus 6222
2001 HE HAARLEM
Telefoon 023 – 531 95 39
Fax 023 – 531 1700
info@ipa-acon.nl
www.ipa-acon.nl

ACCOUNTANTSRAPPORT 2020

GEMEENTE SCHIERMONNIKOOG

INHOUDSOPGAVE **PAGINA**

1 INLEIDING 1

2 CONTROLEPLAN, RISICOANALYSE, NORMEN EN TOLERANTIES 2
2.1 Controleplan en -protocol 2
2.2 Risicoanalyse 2
2.3 Controletoleranties 2

3 UITVOERING VERBIJZONDERDE INTERNE CONTROLES EN INTERIMCONTROLE 3
3.1 Interne beheersing van voldoende niveau 3
3.2 Intern controleplan rechtmatigheid 2020 3
3.3 Samenvatting bevindingen managementletter 2020 3
3.4 Bevindingen interne controles 3

4 EFFECTEN CORONACRISIS 4
4.1 De Tozo-regeling 4
4.2 Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten (TONK) 5
4.3 Thuiswerken 6

5 SOCIAAL DOMEIN 6
5.1 Uitbesteding taken en risico's 6
5.2 Resterende fouten en onzekerheden 7

6 UITVOERING EINDEJAARSCONTROLE 8
6.1 Algemeen 8
6.2 Begrotingsrechtmatigheid 8
6.3 Financiële administratie 8
6.4 Jaarverslag en jaarrekening 9
6.5 Rekening van baten en lasten 9

7 BALANS EN FINANCIELE POSTIE GEMEENTE SCHIERMONNIKOOG 9
7.1 Ontwikkelingen en algemeen beeld 9
7.2 Overzicht financiële positie 9
7.3 Stand van de voorzieningen 10

8 SINGLE INFORMATION EN SINGLE AUDIT (SISA) 10
8.1 Algemeen 10
8.2 Toenemend aantal regelingen 10
8.3 Tabel van fouten en onzekerheden 11

9 OVERIGE BEVINDINGEN EN ACTUALITEITEN 11
9.1 Wet Normering Topinkomens (Wnt) 11
9.2 Fraude 11
9.3 Automatisering 12
9.4 Rechtmatigheidsverklaring 12

10 Conlusie 13
10.1 Geconstateerde fouten en onzekerheden getrouwheid en rechtmatigheid 13
10.2 Controleverklaring 13

Bijlagen

1 Tabel van fouten en onzekerheden SiSa 2020
2 Overzicht bevindingen en stand van zaken managementletter

IPA-ACON ASSURANCE B.V.

Henk Schijvenaarstraat 1
Postbus 6222
2001 HE HAARLEM
Telefoon 023 – 531 95 39
Fax 023 – 531 1700
info@ipa-acon.nl
www.ipa-acon.nl

Aan de raad van de
gemeente Schiermonnikoog
Nieuwestreek 5
9166 LX SCHIERMONNIKOOG

Haarlem, 29 april 2021

Reg.nr.: 1006799/215/459/2315
Betreft: accountantsrapport 2020

Geachte leden van de raad,

Wij hebben de jaarrekening 2020 van de gemeente Schiermonnikoog gecontroleerd. In dit accountantsrapport geven wij onze belangrijkste controlebevindingen weer. Bij de jaarrekening 2020 hebben wij op 29 april 2021 een goedkeurende controleverklaring verstrekt. De goedkeurende controleverklaring geldt zowel voor het getrouwheidsaspect als voor het rechtmatigheidsaspect.

Wij hebben de originele controleverklaring separaat toegezonden. Wij verzoeken u contact met ons op te nemen als uw raad de jaarrekening 2020 niet ongewijzigd vaststelt. Wij kunnen in dat geval in overleg actie ondernemen.

1 INLEIDING

Ingevolge de aan ons verleende opdracht op basis van de offerte accountantscontrole heeft uw raad ons met het besluit van 12 december 2017 opdracht gegeven voor de uitvoering van de accountantscontrole van de jaarrekeningen 2018 tot en met 2023 van de gemeente Schiermonnikoog. In lijn met onze offerte bestaat onze controleaanpak in hoofdlijnen uit drie fasen, namelijk de planning, risicoanalyse inclusief dossiervoorbereiding, de interim-controle en de jaarrekeningcontrole.

Geen verantwoordingsdocumentatie Sociaal Domein 2020
Net als voorgaande jaren heeft de gemeente Schiermonnikoog nog geen definitieve verantwoordingsdocumentatie ontvangen ten aanzien van de Jeugdhulp. Bij de verantwoording van de persoonsgebonden budgetten (pgb's) over 2020 heeft de accountant een verklaring met een beperking afgegeven. Wij hebben voor de getrouwheid als de rechtmatigheid een deel van de betreffende bestedingen 2020 (inclusief de pgb's) een bedrag meegewogen bij onze oordeelvorming. Dit is overigens conform de aanpak van voorgaande boekjaren.

De ingeschatte onzekerheden en fouten met betrekking tot het Sociaal Domein overstijgen de goedkeuringstoleranties op jaarrekeningniveau niet. Hiermee rekening houdend hebben wij bij de jaarrekening 2020 van Schiermonnikoog een goedkeurende controleverklaring afgegeven, voor zowel de getrouwheid als de rechtmatigheid.

Natuurlijk geven wij in dit rapport (hoofdstuk 4) op ons oordeel rondom het Sociaal Domein een korte toelichting.

2 CONTROLEPLAN, RISICOANALYSE, NORMEN EN TOLERANTIES

2.1 Controleplan en -protocol

Onze controle is onderverdeeld in twee perioden, de interim-controle en de eindejaarscontrole. Tijdens de interim-controle richten wij ons op de opzet, het bestaan en de werking van de financiële processen alsmede op de kwaliteit van de uitvoering van interne controlemaatregelen en -programma's, dit zowel ten aanzien van de getrouwheids- als de rechtmatigheidsaspecten. Tijdens de eindejaarscontrole richten wij onze controle met name op de jaarrekeningposten en voeren wij aansluitcontroles, cijferbeoordelingen, verbandscontroles en daar waar noodzakelijk aanvullende gegevensgerichte controlewerkzaamheden uit. De reikwijdte van de opdracht tot controle van de jaarrekening 2020 is vastgelegd in het controleprotocol jaarrekening 2018-2020 van de gemeente Schiermonnikoog d.d. 26 februari 2019. Dit is mede uitgangspunt geweest voor de door ons uitgevoerde controlewerkzaamheden met betrekking tot de jaarrekening en het jaarverslag 2020.

2.2 Risicoanalyse

Bij aanvang van de controle hebben wij een risico-inventarisatie uitgevoerd waarbij de belangrijkste risico's waarmee de gemeente Schiermonnikoog mee te maken heeft, zijn geïdentificeerd. Deze risicoanalyse is een belangrijk onderdeel van de accountantscontrole en maakt derhalve deel uit van ons pre-audit gesprek. De risicoanalyse richt zich op zowel de externe risico's als de risico's in de bedrijfsvoering. Bij de inventarisatie is onze insteek primair gericht op de risico's in de processen die leiden tot mutaties in de balans en de programmarekening.

2.3 Controletoleranties

Op grond van het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO) stelt de raad de goedkeuringstolerantie vast die de accountant bij zijn jaarrekeningcontrole dient te hanteren. U heeft ons opgedragen om bij onze oordeelsvorming uit te gaan van de hierna vermelde (wettelijke) goedkeuringstolerantie:

Goedkeuringstolerantie	Goedkeurend	Beperking	Oordeelonthouding	Afkeurend
Fouten in de jaarrekening (in % lasten)	≤ 1%	> 1% < 3%	–	≥ 3%
Onzekerheden in de controle (in % lasten)	≤ 3%	> 3% < 10%	≥ 10%	–

Op basis van de totale lasten in de programmarekening 2020 (inclusief mutaties reserves) van uw gemeente betekenen bovengenoemde percentages dat een totaalbedrag aan fouten in de jaarrekening van circa € 103.000,- en een totaal van onzekerheden van circa € 308.000,- de goedkeurende strekking van de controleverklaring niet zullen aantasten.

In het vigerende controleprotocol jaarrekening 2018 - 2020 zijn door de raad geen specifieke rapporteringstoleranties voor fouten en/of onzekerheden vastgesteld.

3 UITVOERING VERBIJZONDERDE INTERNE CONTROLES EN INTERIMCONTROLE

3.1 Interne beheersing van voldoende niveau

Bij de controle beoordelen wij de interne maatregelen van interne beheersing die relevant zijn om te komen tot een getrouwe jaarrekening. Op basis van onze controle zijn wij van oordeel dat in algemene zin de administratieve organisatie en interne controle op toereikende wijze is opgezet en dat hiermee de basis aanwezig is voor een adequate informatievoorziening. Wij hebben tijdens onze controle in 2020, geen fundamentele tekortkomingen geconstateerd die een belangrijk effect hebben op de jaarrekening 2020.

3.2 Intern controleplan rechtmatigheid 2020

Rechtmatigheid en de (verbijzonderde) interne controle heeft de nodige aandacht van uw organisatie. Als kader geldt – voor het boekjaar 2020 - het (geactualiseerde) intern controleplan 2020 zoals vastgesteld door het college op 14 juli 2020. Dit intern controleplan is de basis voor de verbijzonderde interne controles. Wij hebben de opzet en uitvoering van de verbijzonderde interne controles (VIC) beoordeeld. Het resterende deel van de VIC is tijdig uitgevoerd, dit betreft dan het 2e halfjaar van de Participatiewet, de Wmo en de Jeugdhulp. Ook de aanvullende controle op de toeristenbelasting is eind 2020 uitgevoerd. De overige processen waren ultimo november 2020 reeds afgerond.

De bevindingen van de VIC zoals verwoord in de eindrapportage rechtmatigheid 2020 zijn, resp. zullen worden besproken en geëvalueerd in het Beleidsteam.

3.3 Samenvatting bevindingen managementletter 2020

Conform onze opdracht hebben wij alle relevante controlebevindingen in onze managementletter d.d. 2 februari 2021 gerapporteerd na afronding van onze interim-controle. Onze belangrijkste bevindingen en aanbevelingen zijn in een separate tabel als bijlage 2 bij deze brief samengevat. Hierin zijn tevens voor zover relevant, bevindingen van voorgaande rapportages inbegrepen. Kortheidshalve verwijzen wij u naar bijlage 2 van deze rapportage.

3.4 Bevindingen interne controles

Conform de gemaakte afspraken zijn voor 2020 de verbijzonderde interne controles (VIC) uitgevoerd inclusief de relevante onderdelen van het sociaal domein, zie ook hoofdstuk 4). Hiermee zijn de belangrijkste financiële processen geraakt. Wij hebben deze interne werkzaamheden gereviewed. De intern geconstateerde fouten en onzekerheden zijn vastgelegd in een verslag en zijn, op zichzelf beoordeeld, niet materieel voor het oordeel rechtmatigheid in de controleverklaring.

In bijlage 1 in de jaarrekening (blz. 170) is de verantwoording ten aanzien van rechtmatigheid opgenomen. Specifieke aandachtspunten die in deze paragraaf zijn genoemd zijn de begrotingsrechtmatigheid, de VIC-bevindingen bij de toeristenbelasting en het M&O-beleid.
De bevindingen uit de interne controle op de toeristenbelasting zijn van belang om te herhalen. Na een eerste deelwaarneming van 15 willekeurige adressen werd, vanwege geconstateerde bevindingen, besloten tot een integrale controle. Uit deze controle bleek in totaal ca € 15.000 aan belasting foutief opgelegd, een bedrag van ca € 48.000 werd door de VIC als onzeker aangemerkt. Wij nemen deze bevindingen mee bij onze afwegingen op jaarrekeningniveau.

4 EFFECTEN CORONACRISIS

Inmiddels is duidelijk dat de crisis grote maatschappelijke gevolgen heeft en ook op vele fronten ingrijpt in het gemeentelijk handelen. Gedurende het jaar bent u door het college geïnformeerd over gevolgen van de crisis, de getroffen maatregelen en de effecten ervan. En corona is nog niet onder controle, dus ook in 2021 zullen de bijzondere omstandigheden voortduren.
In de jaarrekening wordt er op meerdere plekken toelichting gegeven op de effecten van de crisis, onder meer in de inleiding en de paragraaf lokale heffingen (effecten toeristenbelasting). In de (nieuwe) paragraaf corona wordt een samenvattend inzicht gegeven van de effecten op de begroting en de financiële gevolgen in de rekening.

Uit de tabellen in de paragraaf blijkt dat de omvang van de maatregelen, zowel lokale besluiten als rijksbeleid, in aantal en aard, maar zeker ook in euro's groot is. Natuurlijk is het lastig om alle coronakosten apart zichtbaar te maken, vele extra-uitgaven zitten verwezen in de reguliere processen; desondanks geeft de paragraaf een goede inkijk. Uit de paragraaf blijkt ook dat, in elk geval voor 2020, de crisis voor de gemeente niet op alle terreinen geld kost. Zo worden de Tozo-kosten volledig door het Rijk vergoed en is de van het Rijk ontvangen compensatie voor toeristenbelasting hoger dan de verminderde belastingontvangsten.

Wij gaan hieronder in op enkele specifieke coronamaatregelen.

4.1 De Tozo-regeling

De Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) is een van de maatregelen van het kabinet om ondernemers te ondersteunen tijdens de coronacrisis. De regeling is voor zelfstandig ondernemers, waaronder Zzp'ers, en kent meerdere versies. In het verslagjaar golden respectievelijk Tozo 1 en Tozo 2. Momenteel loopt Tozo 3 nog en die is onlangs opgevolgd met Tozo 4. De doelstelling van de regeling veranderd niet in achtereenvolgende versies, de voorwaarden waaronder gebruik gemaakt kan worden van de regeling wel.

De uitvoering van de Tozo gaat met grote bedragen gepaard: uit de rekening blijkt dat de totale Tozo-uitgaven in 2020 ca € 310.000 bedroegen. Het Rijk draagt deze lasten, de gemeente heeft van het Rijk meer dan voldoende voorschotten ontvangen om de uitkeringen te kunnen financieren. Verder ontvangt de gemeente ter dekking van de uitvoeringskosten een vaste vergoeding per dossier.

Uitvoering en controle
Bij de inrichting van de Tozo-regeling heeft de rijksoverheid ervoor gekozen om aan te sluiten bij de opzet van de Bbz-uitkeringen uit de participatiewet. En omdat de uitvoering van de Bbz al neergelegd was bij het BZF (Bureau Zelfstandigen Fryslan), onderdeel van de gemeente Leeuwarden, is ook de uitvoering van de Tozo neergelegd bij dit bureau.
Voor de controle deze uitgaven maken wij daarom gebruik van de controlewerkzaamheden van de accountant van de gemeente Leeuwarden. Deze heeft zijn werkzaamheden onlangs afgerond. Weliswaar iets vertraagd, maar daar was een gegronde reden voor: de instructies van het Rijk rondom de controle van de Tozo-regeling (de nota verwachtingen accountantscontrole) zijn pas 8 april jl. definitief gepubliceerd.

Toekenningen rechtmatig
Bij de opzet van de regeling door het Rijk woog zwaar dat de regeling snel ingevoerd kon worden en de gemeente snel de ondernemers die ondersteuning nodig hadden, deze konden toekennen en uitkeren. Er werden wel degelijk eisen gesteld aan de aanvraag en de aanvrager, maar in veel gevallen volstond een zgn. eigen verklaring.
Uit de controle documentatie die wij ontvangen hebben blijkt dat de aanvragen beoordeeld zijn met de nodige controles en dat de toekenningen, binnen de kaders van de regeling, rechtmatig zijn toegekend.

Beoordeling later
In de Tozo-regeling is aangehaakt bij het M&O-beleid (beleid ter voorkoming van misbruik en oneigenlijk gebruik) dat een gemeente al moet hebben voor de uitvoering van de Participatiewet. In formele zin is het idee dat het bestaande M&O-beleid voldoende moet zijn om onrechtmatig gebruik van de Tozo-regeling tegen te gaan. In haar uitingen is het ministerie van SZW daar gedurende het jaar deels op teruggekomen door nadrukkelijk weer te geven dat ze verwachten dat er een actief M&O-beleid gevoerd wordt; ter ondersteuning daar van heeft ze onder meer handreikingen en tools ontwikkeld.
De gemeente Leeuwarden heeft daarom specifiek beleid voor misbruik en oneigenlijk gebruik opgesteld en het Tozo-controleplan daarop ingericht. Uit de ontvangen controledocumentatie blijkt dat de gemeente Leeuwarden in 2021 beoordelingen en controles conform die plan gaat inrichten.
Specifieke onderdeel hiervan zijn de zgn. signaleringen van het landelijke Inlichtingenbureau: de opvolging hiervan krijgt in 2021 vorm.

Beoordeling mag ook in 2021
Het Rijk heeft ingezien dat de materie complex is en de uitvoering van beoordelingen door allerlei oorzaken pas laat op gang komt. Daarom wordt er gelegenheid geven om toezicht, controles etc. op de verstrekkingen in 2020 ook in 2021 uit te voeren; de verantwoording over 2020 is dus niet de definitieve opgave, correcties kunnen ook in de verantwoording over 2021 worden meegenomen. De gemeente Leeuwarden maakt van deze mogelijkheid, naar onze mening op juiste wijze en terecht, gebruik. Dat betekend evenwel dat eventuele terugvorderingen uit hoofde van misbruik en oneigenlijk gebruik pas in de verantwoording over 2021 betrokken worden.

4.2 Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten (TONK)

Eind 2020 heeft het Rijk de TONK (de regeling Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijk Kosten) ingevoerd.

Het is een aanvullende ondersteuning voor huishoudens die in ernstige financiële problemen dreigen te komen. De regeling richt zich dus op alle burgers en dus breder dan voorgaande regelingen, die specifiek voor ondernemers waren.
Voor de uitvoering wordt aansluiting gezocht bij de bijzondere bijstand en wordt dus neergelegd bij de gemeenten. Daarmee is er een duidelijke parallel met de Tozo, waar aansluiting gezocht werd met de bijzondere bijstand zelfstandigen.
Gegeven de ervaringen bij de Tozo ontwikkelt het ministerie van SZW voor deze regeling al bij de start een handleiding om de uitvoering te reguleren en waar mogelijk te vereenvoudigen en daarmee de uitvoeringslast te verlichten.

4.3 Thuiswerken

De crisis heeft ook voor de ambtelijke organisatie gevolgen. De medewerkers zijn al sinds dit voorjaar (overwegend) niet welkom op hun werkplekken in het gemeentehuis en werken thuis. En dat alles terwijl de reguliere taken doorliepen en er juist vanwege de crisis een groter beroep werd gedaan op de organisatie. Wij begrepen uit interviews dat er, ondanks hobbels in de eerste maanden, op een doelmatige en effectieve wijze is gewerkt.

Thuiswerken vergt een andere wijze van afstemmen, meer zelfstandigheid en afdoende beheersmaatregelen in de IT-organisatie om het thuiswerken te faciliteren, maar ook om het betrouwbaar en veilig te laten verlopen. Beheersmaatregelen die in dit kader onder meer relevant zijn: een bedrijfsmatige VPN-oplossing, een veilige conference oplossing (video/audio), adequaat wachtwoordenbeleid en gebruik van multi-factor authenticatie, bij gebruik eigen apparatuur (BYOD) die gecontroleerd is vanuit het beveiligingsbeleid (antivirus controle, configuratie baselines etc.), adequate helpdesk voor IT-ondersteuning voor de medewerkers die thuis weken, borging van procedures bij thuiswerken in verband met privacy/datalekken.
De gemeente heeft deze beheersmaatregelen, voor zover wij dat kunnen beoordelen, op redelijke wijze geïmplementeerd. Maar ook bij informatiebeveiliging speelt de menselijke factor uiteindelijk een heel belangrijke rol en dat betekent bewustwording bij de medewerkers over de risico's en het verwachte gedrag daarbij.

5 SOCIAAL DOMEIN

5.1 Uitbesteding taken en risico's

De taken in het kader van de Wmo, Jeugdzorg en Participatiewet zijn overgedragen aan de gemeente Noard-east-Fryslân en deels aan de Centrumregeling samenwerking sociaal domein Friese gemeenten (centrumgemeente gemeente Leeuwarden) voor onder meer het contractenbeheer en Jeugdzorg (SDF).

En net als voorgaand jaar constateren wij dat de interne beheersing rondom het budgetbeheer en de afwikkelingen van de budgetten en contracten van de Jeugdhulp lastig blijft; de gemeente Schiermonnikoog heeft op dit proces maar een heel beperkte invloed, vanwege uitbesteding maar ook als gevolg van doorverwijzingen, en heeft om deze reden minder grip op de ontwikkelingen c.q. uitputting van de budgetten.

Wij zien daarom ook de financiële risico's (en onzekerheden) rondom het Sociaal Domein, en in het bijzonder de Jeugdhulp, terug in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

5.2 Resterende fouten en onzekerheden

Bij de afronding van onze controle (medio april 2021) zijn er enkele resterende fouten en onzekerheden. Daarnaast zijn er fouten geconstateerd die voortvloeien uit de controles bij de Sociale Verzekeringsbank met betrekking tot de persoonsgebonden budgetten. De onzekerheden ten aanzien van het sociaal domein bij Schiermonnikoog zijn gezien de omvang van de bestedingen relatief beperkt en hebben uiteindelijk geen effect op het goedkeurend oordeel. Hierna gaan wij kort in op de belangrijkste onderdelen van het sociaal domein.

Wij hebben vastgesteld dat verbijzonderde interne controles inzake de Participatiewet zijn uitgevoerd en dat de werkzaamheden op toereikende wijze zijn vastgelegd. Wij hebben van deze interne werkzaamheden gebruik gemaakt – mede in het kader van de SiSa – voor onze controle. Uit de zichtbaar uitgevoerde interne controles resulteerden geen materiële bevindingen, wel enkele procesmatige aanbevelingen. Ook voor de reguliere Wmo voorzieningen zijn geen bijzonderheden geconstateerd.

Jeugdhulp

De kosten voor de jeugdzorg nemen de laatste jaren gestaag toe: in 2018 € 41.000, in 2019 € 65.000 en in 2020 komen de kosten uit op ca € 145.000. Alhoewel deze kosten, gelet op het karakter van de zorg, niet direct beïnvloedbaar zijn, is het verstandig om de ontwikkeling ervan te bewaken. De verantwoording van de kosten voor de jeugdzorg gaat trouwens, in vergelijking met voorgaande jaren, inmiddels soepeler. Bij de afronding van onze controle waren van alle acht zorgaanbieders voor jeugdhulp productieverantwoording en goedkeurende controleverklaring ontvangen. Ook van de belangrijkste aanbieder, Stg. Jeugdhulp Friesland. Daarmee hebben wij geen onzekerheden meer rondom de rechtmatigheid van de jeugdzorg.

Persoonsgebonden budgetten

Een deel van de zorg wordt verstrekt in de vorm van persoonsgebonden budgetten (pgb's). Deze pgb's worden door de gemeente toegekend, maar het administratieve beheer wordt door de SVB verzorgd. De toekenning van pgb's door de gemeente wordt door de interne controle beoordeeld en de conclusie daarvan is, zoals hiervoor al weergegeven dat deze toekenningen rechtmatig zijn en juist verantwoord en doorgegeven zijn aan de SVB.

Voor de feitelijke levering van de zorg en de verantwoording van de feitelijke kosten is de gemeente afhankelijk van de SVB. En de SVB had ook in 2020 nog problemen met het afronden van haar administratie en het afleggen van verantwoording daarover; ze heeft van haar accountant een controleverklaring met beperking ontvangen.
Wij hebben geconstateerd dat Schiermonnikoog in 2020 enkele cliënten heeft aan wie de Sociale Verzekeringsbank een Pgb uitkeert. De financiële omvang is voor de jaarrekening is trouwens zeer beperkt.

6 UITVOERING EINDEJAARSCONTROLE

6.1 Algemeen

Eind maart 2021 zijn wij gestart met de controle van de jaarrekening. De kwaliteit van de ter controle aangeboden concept jaarrekening 2020, inclusief de SiSa-verantwoording en het aanleverdossier was voldoende om onze controle te starten. De jaarrekeningcontrole is conform de planning tijdig afgerond. In dit hoofdstuk rapporteren wij u de belangrijkste bevindingen ten aanzien van de jaarrekeningcontrole 2020.

6.2 Begrotingsrechtmatigheid

Voor de rechtmatigheidscontrole gaan wij onder meer na of de financiële beheershandelingen tot stand zijn gekomen binnen de grenzen van de door de raad geautoriseerde programmabegroting. Daarbij gebruiken wij zowel de budgetspelregels die u, via de financiële verordening ex art 212, met het college heeft afgesproken, als ook de rechtmatigheidscriteria die de commissie BBV heeft vastgelegd.
Uit het jaarverslag 2020 blijkt dat er bij drie programma's op de lasten een overschrijding heeft plaatsgevonden:

Omschrijving programma		Overschrijding van de lasten
1.	Sociaal	€ 95.000,-
3.	Economie en werkgelegenheid	€ 352.000,-
5.	Financiering en belastingen	€ 45.000,-

Het college geeft in de programmaverantwoording (en in bijlage 1 rechtmatigheid) een nadere toelichting op de belangrijkste verschillen tussen de begroting en werkelijkheid. Naast een financiële analyse wordt tevens de aard en reden van onder- en overschrijdingen per programma toegelicht. Tevens is aangegeven of de posten incidenteel dan wel structureel zijn. Bij het vaststellen van de jaarrekening 2020 worden de overige onder- en overschrijdingen en eventueel daarmee samenhangende onttrekkingen uit de reserves door uw raad geautoriseerd. Wij zijn bij onze oordeelvorming rechtmatigheid hiervan uit gegaan.

6.3 Financiële administratie

Vast onderdeel van de accountantscontrole is de beoordeling van de kwaliteit van de financiële administratie alsmede de overige administratieve vastleggingen. Wij hebben bij de jaarrekeningcontrole 2020 de stand van zaken ten aanzien van tussenrekeningen en overlopende activa en passiva (transitoria), alsmede de mutaties in kredieten, reserves, voorzieningen en memoriaalboekingen beoordeeld. Wij hebben geconstateerd dat er geen achterstanden zijn in de financiële administratie. Balansposten, inclusief memoriaalboekingen, zijn in het algemeen onderbouwd met onderliggende specificaties.

Bij de toeristenbelasting plaatsen wij jaarlijks nog een kanttekening:
Een materieel deel van de opbrengst inzake toeristenbelasting wordt geïnd en afgedragen door Wagenborg Passagiersdiensten BV. Wagenborg laat de afdracht toeristenbelasting jaarlijks door een accountant controleren. Ten tijde van het afronden van onze controle was de goedkeurende controleverklaring bij de opgave toeristenbelasting 2019 beschikbaar.

Aangezien in voorgaande jaren telkens een goedkeurende controleverklaring is ontvangen, nemen wij net als in voorgaande jaren de 'onzekerheid' (omdat de controleverklaring over 2020 nog niet beschikbaar is) niet mee in onze oordeelsvorming;

Overigens geeft het college in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing, niet alleen in een schematische risico-inventarisatie, maar ook met een heldere toelichting de belangrijkste risico's weer die op dit moment worden onderkend.

6.4 Jaarverslag en jaarrekening

Conform de verslaggevingsvoorschriften zijn wij nagegaan of het jaarverslag tenminste de (minimale) wettelijk voorgeschreven informatie bevat en of de inhoud van het jaarverslag geen tegenstrijdigheden bevat met de jaarrekening.

Op basis van ons onderzoek hebben wij vastgesteld dat het jaarverslag niet in strijd is met de jaarrekening.

6.5 Rekening van baten en lasten

Het positieve gerealiseerde resultaat over 2020 bedraagt € 72.454,- ten opzichte van een bijgestelde begroot (negatief) saldo van - € 129.288,-. Dit resultaat laat zich als volgt nader verklaren.

(In € 1.000)	Begroting	Realisatie	Afwijking
Totaal saldo baten en lasten	247	887	639
Saldo mutatie reserves	- 377	- 814	- 438
Gerealiseerd resultaat	- 129	72	202

Kortheidshalve verwijzen wij u verder naar de toelichting op de programmarekening van de jaarrekening 2020. In het besluit waarmee u de programmarekening vaststelt, wordt het resultaat bestemd. Deze bestemming zal na vaststelling volgend jaar in de balans worden verwerkt.

7 BALANS EN FINANCIELE POSTIE GEMEENTE SCHIERMONNIKOOG

7.1 Ontwikkelingen en algemeen beeld

Wij hebben de stand van zaken met betrekking tot de vaste activa, alsmede de reserves en voorzieningen beoordeeld. In dit hoofdstuk geven wij onze bevindingen kort weer.

7.2 Overzicht financiële positie

Het eigen vermogen van de gemeente Schiermonnikoog bedraagt ultimo 2020, inclusief het resultaat na bestemming, in totaal € 3,6 miljoen. Hiervan heeft € 3,0 miljoen betrekking op de bestemmingsreserves. In de onderstaande tabel is de financiële positie gespecificeerd.

* € 1.000	2020	2019	Toe-/afname
Algemene reserve	615	958	- 343
Bestemmingsreserves	2.959	1.298	1.661
Saldo rekening	72	505	- 433

De algemene reserve bedraagt ultimo 2020 ruim € 615.000. Met de afname van € 343.000 komt de algemene reserve meer in de buurt van de door uw raad vastgestelde minimale omvang van € 454.000,-; waaraan overigens nog steeds voldaan wordt. Overigens wordt er, zoals ook toegelicht in de paragraaf weerstandsvermogen, op basis van al genomen raadsbesluiten tot eind 2024 nog beroep gedaan op de algemene reserve, waardoor het saldo eind 2024 geraamd wordt op € 185.000. Gelet op de door de raad gestelde norm is raadzaam om de komende tijd te kijken naar aanvulling van het vermogen in de algemene reserve.

In de paragraaf weerstandsvermogen wordt ook de weerstandscapaciteit van de gemeente, zowel voor incidentele als structurele invloeden, beoordeeld. Uit die analyse blijkt dat het weerstandsvermogen momenteel uitstekend is.

7.3 Stand van de voorzieningen

In de jaarrekening 2020 is onder de balanspost voorzieningen een bedrag van € 0,84 miljoen verantwoord (2019: € 0,86 miljoen). Uitgaven ten laste van voorzieningen worden, conform het BBV, rechtstreeks via de balans geboekt. De door de raad geaccordeerde dotaties aan deze voorzieningen lopen via de rekening van baten en lasten. In 2020 zijn geen nieuwe voorzieningen gevormd.

8 SINGLE INFORMATION EN SINGLE AUDIT (SISA)

8.1 Algemeen

De ontvangen specifieke uitkeringen worden als bijlage opgenomen in de jaarrekening. Hiervoor is een specifiek verantwoordingsmodel voorgeschreven. Deze bijlage is door ons betrokken in de controle van de jaarrekening 2020 van uw gemeente. Voor de hierbij eventueel geconstateerde bevindingen gelden op grond van artikel 5, lid 4 van het BADO zwaardere rapporteringstoleranties dan de rapporteringstolerantie, welke wij met uw raad zijn overeengekomen voor de controle van de jaarrekening).

8.2 Toenemend aantal regelingen

Er zijn dit jaar enkele wezenlijke veranderingen, die er mede toe leiden dat het aantal subsidieregelingen waarover Schiermonnikoog zich moet verantwoorden groeit; van 4 naar 7 regelingen.

Ad-hoc regelingen

De coronacrisis en de Toeslagen-affaire bij de kinderopvang leiden tot rijksuitkeringen aan gemeenten: de Tozo-regeling (verdeeld over 3 tranches) en recent de Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek. De snelle invoering van deze regeling gaat deels ten koste van zorgvuldigheid. De wijze van verantwoorden is bij de opzet van de regelingen nog niet uitgewerkt en de mate van betrokkenheid van de accountant (diepgang, materialiteit) is nog onbekend. Dat is enerzijds logisch (de regelingen zijn gelet op de urgentie met grote spoed opgesteld), anderzijds lastig (is er wel voldoende nagedacht over beheersbaarheid en controle?).

Minder decentralisatie-uitkeringen
De Algemene Rekenkamer heeft op rijksniveau kritiek geuit op de wijze waarop het rijk decentralisatie-uitkeringen beschikbaar stelt aan onder meer gemeenten. Aan decentralisatie-uitkeringen horen door het Rijk, zeer beperkt of geen voorwaarden gesteld te worden, want ze zijn deel van de algemene uitkering. Nu het Rijk toch vaak aanvullende eisen stelt aan besteding van deze gelden, krijgen ze het karakter van subsidies en worden ze ondergebracht in de Sisa-systematiek.
Onder meer door deze ontwikkeling moet de gemeente zich dit jaar specifiek verantwoorden over de specifieke uitkering voor lokale Sportakkoorden (Regeling Sportakkoord).

Niet voor alle regelingen die nu onder de SiSa-systematiek geplaatst zijn nu al bestedingsgegevens in de SiSa-bijlage opgenomen. Het omzetten van rijksregelingen in gemeentelijk beleid vergt tijd, daarom zijn niet voor alle nieuwe regelingen al prestaties en bestedingen verantwoord.

8.3 Tabel van fouten en onzekerheden

Binnen uw gemeente hebben wij ten aanzien van de specifieke uitkeringen geen fouten of onzekerheden geconstateerd die de rapporteringtoleranties overschrijden. Daarnaast zijn naar onze mening de in de SiSa bijlage opgenomen gegevens deugdelijk tot stand gekomen. De door het CBS voorgeschreven model tabel van bevindingen hebben wij als bijlage bij dit rapport toegevoegd. Dit format dient door uw gemeente samen met een aantal andere verplicht voorgeschreven verantwoordingsstukken voor 15 juli a.s. elektronisch bij het CBS te worden aangeleverd.

9 OVERIGE BEVINDINGEN EN ACTUALITEITEN

9.1 Wet Normering Topinkomens (Wnt)

Met ingang van 2013 geldt voor topinkomens een meer dwingende regelgeving: de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector. Deze regelgeving verbiedt dat bestuurders in de (semi)publieke sector meer verdienen dan 100 procent van het ministerssalaris en dwingt af dat de bezoldiging van topfunctionarissen wordt gepubliceerd.
Deze publicatieplicht geldt niet alleen voor de jaarrekening, daarvoor worden gedetailleerde gegevens gevraagd; wij moeten er in onze controleverklaring een apart oordeel over geven. Door de gemeente wordt, zowel qua bezoldiging als publicatie.

9.2 Fraude

De accountant is wettelijk verplicht om alle ontdekte fraudes te melden aan het bestuur. De accountant is verantwoordelijk voor het betrekken van frauderisico's in de planning en uitvoering van zijn controleopdracht, waarbij moet worden opgemerkt dat onze controle niet specifiek is ingericht op het ontdekken van fraude. Wij hebben zowel binnen het controleteam ('pre-auditgesprek') als met uw directie en college overleg gevoerd waarbij nadruk is gelegd op eventuele mogelijkheden van materiële onjuistheden als gevolg van fraude in de jaarstukken en op preventieve maatregelen hiertegen. Wij hebben bij de interim-controle en eindejaarscontrole zelfstandig werkzaamheden uitgevoerd op de werking van interne beheersingsmaatregelen en is gelet op significante en/of ongebruikelijke transacties in de financiële administratie (memoriaalboekingen, schattingen). Hierbij zijn ons geen signalen van (mogelijke) fraude bekend geworden.

9.3 Automatisering

De controle van de jaarrekening is niet primair gericht op de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking en behoeft derhalve niet te leiden tot bevindingen die bij een speciaal gericht onderzoek wel naar voren zouden kunnen komen. Ook hebben wij documentatie opgevraagd en ontvangen met betrekking tot aspecten continuïteit, wijzigingsbeheer en beveiliging.

Voortgang ENSIA

ENSIA ("eenduidige normatiek single information audit") is een gezamenlijk project van enkele ministeries en de VNG/gemeenten. Het project heeft tot doel het ontwikkelen en implementeren van een zo effectief en efficiënt mogelijk ingericht verantwoordingsstelsel voor informatieveiligheid. Hiervoor geldt sinds dit jaar de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) als norm (tot vorig jaar was dit de BIG).

De aanpak van ENSIA bij Schiermonnikoog is praktisch: de stappen die worden genomen zijn overeenkomstig de landelijke planning. Rondom de invoering van ENSIA is begin 2018 door het college het strategisch informatiebeveiligingsbeleid vastgesteld en het tactisch gemeente breed informatiebeveiligingsbeleid bekrachtigd.

Voor de feitelijk uitvoering bent u afhankelijk van de gemeente Leeuwarden (de ICT dienstverlening is daar in waddenverband neergelegd) en de gemeente NordEast Friesland (voor het invullen van de specifieke vragenlijsten voor o.m. Suwinet, DigiD, BRP/PUN, BAG, BGT). Bij de afronding van dit rapport was de voortgang in deze nog niet duidelijk; wij adviseren contact te laten opnemen met deze gemeenten. Niet alleen om te weten dat wordt voldaan aan de verantwoordingsplicht rondom Suwinet en Digid, maar ook om te weten dat aan de basisvoorwaarden voor informatieveiligheid wordt voldaan.

9.4 Rechtmatigheidsverklaring

Over het verslagjaar 2021 dient het college (in 2022) een rechtmatigheidsverantwoording af te geven. De exacte invulling daarvan is formeel nog niet bekend, want de besluitvorming door het Rijk is nog niet afgerond, maar inmiddels is door concept-publicaties de uitwerking al grotendeels duidelijk.

Vooralsnog heeft Schiermonnikoog ervoor gekozen als 'slimme volger' te bezien hoe de verdere ontwikkeling bij het Rijk (ministerie van BZK, commissie BBV) verloopt, en haakt aan bij wet- en regelgeving en de praktische handvatten of uitwerkingen (bijv. vanuit de VNG).

Ook van de raad zal input verwacht worden voor dit proces. Want weliswaar legt het college verantwoording af over de rechtmatigheid, het is aan de raad om daar –voor zover ze dat nodig vindt- richting aan te geven. Daarvoor is onder meer het normenkader een hulpmiddel: nu nog een instrument om de accountant kaders mee te geven voor zijn controle, binnenkort ook om het college kaders mee te geven voor de rechtmatigheidscontrole

Voor de volledigheid vermelden wij nog dat de commissie BADO heeft weergegeven om uit te gaan van een groeimodel, het hoeft niet in een keer volmaakt. Verstandig om dit mee te nemen in de ontwikkelingen, zeker ook omdat nog onduidelijk is wanneer de wetsvoorstellen feitelijk worden bekrachtigd.

10 CONCLUSIE

10.1 Geconstateerde fouten en onzekerheden getrouwheid en rechtmatigheid

Uit onze werkzaamheden zijn geen andere controleverschillen gebleken dan hierna genoemd, die hebben geleid tot aanpassing van de jaarrekening en die afzonderlijk groter zijn dan de goedkeuringstoleranties. De belangrijkste controleverschillen ten aanzien van de getrouwheid en rechtmatigheid zijn:

- de resultaten van de VIC: geconstateerde fouten bij de uitvoering van de toeristenbelasting (geëxtrapoleerd tot € 15.000,- voor fouten en € 49.000,- voor onzekerheden);
- er is onzekerheid met betrekking tot de volledigheid van de forensen- en toeristenbelasting. Immers de volledigheid van de opbrengst is, ondanks de getroffen interne controlemaatregelen, nooit geheel zeker. Deze onzekerheid blijft echter wel binnen de marge van de goedkeuringstolerantie en heeft geen effect op de strekking van de controleverklaring.

De fouten en onzekerheden inzake rechtmatigheid en getrouwheid blijven onder de 1% voor fouten (€ 103.000,-) resp. 3% onzekerheden (€ 308.000,-) voor goedkeuringstolerantie.

In bijlage 2 bij dit rapport zijn de (overige) aandachtspunten en aanbevelingen uit de managementletter 2020 en het accountantsrapport 2019 opgenomen.

10.2 Controleverklaring

Wij hebben het college van burgemeester en wethouders van uw gemeente gemachtigd onze controleverklaring bij de jaarrekening 2020 van uw gemeente op te nemen. Onze oordelen zoals opgenomen in deze controleverklaring zijn als volgt:

Oordeel	Strekking
De getrouwheid	Goedkeurend
De rechtmatigheid	Goedkeurend

Hierbij zijn wij ervan uitgegaan dat de raad de nu overgelegde jaarrekening ongewijzigd vaststelt. Indien er nog wijzigingen worden aangebracht in de definitieve vorm van de jaarrekening 2020 dienen wij deze te beoordelen alvorens onze controleverklaring hierbij mag worden opgenomen.

Uit hoofde van onze controletaak hebben wij de financiële gegevens in de jaarrekening gecontroleerd. Naast de jaarrekening wordt er een jaarverslag, zijnde de verantwoording over de beleidsbegroting en financiële begroting, ter vaststelling aan uw raad aangeboden. De in de het jaarverslag opgenomen kengetallen en toelichtingen daarop hebben wij niet gecontroleerd.

Wij melden wel dat op grond van de wettelijke verplichting ingevolge artikel 213 lid 3 onder d Gemeentewet het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening.

Wij hopen u met vorenstaande van dienst te zijn geweest en zijn graag tot een nadere toelichting bereid.

Hoogachtend,
Ipa-Acon Assurance B.V.

Was-getekend: mr. drs. J.C. Olij RA

Bijlage 1: Tabel van bevindingen SiSa bijlage
Bijlage 2: Samenvatting bevindingen managementletter 2020 en voorgaande rapportages

Bijlage 1: Tabel van bevindingen SiSa bijlage 2020

TABEL VAN FOUTEN EN ONZEKERHEDEN 2020

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Berichtgeverinformatie

Type overheidslaag:	gemeente
Naam berichtgever:	Schiermonnikoog
Berichtgevercode[1]	0088
Rapportage-periode:	2020

Controleverklaring

Strekking controleverklaring rechtmatigheid	goedkeurend
Strekking controleverklarnig getrouwheid	goedkeurend

Vindplaats

Deze tabel is in het rapport van bevindingen van de accountant te vinden op pagina: 15

Fouten en onzekerheden 2020

nr	Specifieke uitkering	fout, onzekerheid of formele onrechtmatigheid	financiële omvang (in €)	toelichting
B1	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek			geen opmerkingen
D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)			geen opmerkingen
G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet - gemeentedeel 2020			geen opmerkingen
G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen) gemeentedeel 2020			geen opmerkingen
G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) gemeentedeel 2020			
	- Tozo 1: identificatie			geen opmerkingen
	- Tozo 1: fundamentele rechtmatigheidseisen			geen opmerkingen
	- Tozo 1: belangrijke rechtmatigheidseisen			geen opmerkingen
	- Tozo 2: identificatie			geen opmerkingen
	- Tozo 2: overige rechtmatigheidseisen			geen opmerkingen
	- Tozo 3: identificatie			geen opmerkingen
	- Tozo 3: overige rechtmatigheidseisen			geen opmerkingen
	- Omvang vorderingen levensonderhoud Tozo 1			geen opmerkingen
H4	Specifieke uitkering Sport			geen opmerkingen
H8	Regeling Sportakkoord			geen opmerkingen

Bijlage 2: Overzicht bevindingen en stand van zaken managementletter(s)

Bevinding c.q. opmerking managementletter 2021 en accountantsrapport 2020	Prio-riteit	Status per april 2021 c.q. aanbeveling
Vanwege de coronacrisis geef aandacht aan de waardering van debiteuren;	Hoog	Waardering van debiteuren wordt intern periodiek besproken. Er is dit jaar een extra voorziening getroffen.
Maak afspraken met de gemeente Vlieland over de verantwoording van de SiSa Regeling Reductie Energiegebruik;	Laag	Er zijn facturen verzonden aan de gemeente Vlieland, de definitieve verantwoording wordt eind dit jaar verwacht.
Pas het interne controleplan 2021 aan op de nieuwe situatie in verband met de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording 2021;	Hoog	Er wordt gewerkt aan een nieuwe opzet van het controleplan. Hiertoe zijn overleggen gevoerd, onder meer ook met de accountant.
Werk de prestatie-akkoord voor leveringen verder uit zoals bedoeld in de notitie van het Bado;	Laag	Hier wordt, in regionaal verband, oriënterend naar gekeken. Dan wordt ook bezien hoe de uitwerking bij Schiermonnikoog concreet kan zijn.
Stel een frauderisicoanalyse op en werk dat nader uit;	Laag	Krijgt nog invulling. Er wordt overigens op meer fronten aandacht besteed aan fraude: bijv. met het M&O-beleid rondom Tozo.
We vragen aandacht voor het naleven van het eigen inkoop- en aanbestedingsbeleid	Hoog	Er wordt momenteel gewerkt aan bewustwording (o.m. door middel van bijeenkomsten).
Budgetbeheer en afwikkelen van de budgetten en contracten Jeugdhulp blijft lastig. Gemeente wordt in laat stadium geconfronteerd met aanvullende kosten. Hierbij loopt de gemeente risico dat budgetten worden overschreden.	Laag	Gemeente blijft hiervoor afhankelijk van de (tijdige) informatie vanuit de Centrumregeling samenwerking sociaal domein Friese gemeenten (SDF). Dit is ook voor 2020 het geval.
Bij de VIC inzake de Participatiewet (BUIG), de Wmo en Jeugdhulp worden diverse procesmatige aanbevelingen gedaan. Hoe stelt de gemeente vast of de zorg is geleverd?	Laag	In het najaar 2020 is een korte werkinstructie ontwikkeld voor onderzoek naar prestatiemeting bij toegekende Pgb's.
In verband met vernieuwde BBV is herberekening van het mengpercentage wenselijk. Kosten zijn aan verschillende taakvelden toegewezen (verschuiving van directe naar indirecte kosten). Mogelijk leiden deze verschuivingen tot een gewijzigd mengpercentage.	Laag	De herrekening van het mengpercentage voor de jaren 2013 t/m 2018 was eind 2019 uitgevoerd. De herrekening voor 2020 en 2021 wordt later dit jaar gedaan.